

XIX. évfolyam, 10. szám, 2016

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XIX. évfolyam, 10. szám, 2016

Megjelenik kéthetente
2016. június 1.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerző
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu

Közreműködő
Szántó-Becz Gábor
szanto-becz.gabor@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 1) 476-3060

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	3
Gabonapiaci jelentés	4
Búza.....	4
Kukorica.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék jegyzése.....	7
Termelői és kikötői árak.....	12
Gabonapiaci információk.....	15
Olajnövény-piaci jelentés	17
Szójabab.....	17
Repcemag.....	17
Napraforgómag.....	17
Az olajmagok és származékaik jegyzése.....	19
Termelői és kikötői árak.....	23
Olajmagpiaci információk.....	25

Összefoglaló

Az északi féltekén közeledik a búza aratása, és egyelőre ígéretesek a kilátások. Európa déli részén az átlagosnál fejlettebb növényzet korai betakarítását sem tartják kizártnak a *Tallage* francia piacelemző vállalt szakértői.

Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint az étkezési búza áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 19 százalékkal múlta alul az egy évvel korábbit, így átlagosan 43-44 ezer forint/tonna között forgott a fizikai piacon 2016. május harmadik hetében.

Az északi féltekén a végéhez közelít a kukorica vetése. A mértékadó piacelemző műhelyek az igen korai előrejelzésükben egyelőre a 2015/2016. gazdasági évi 949-973 millió tonnát felülmúló termelésre számítanak világszinten.

Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsdén a takarmánykukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése meghaladta az 50 ezer forint/tonna szintet május végén. A fizikai piacon az egy évvel korábbinál 24 százalékkal drágábban, 46-47 ezer forint/tonna körüli termelői áron forgott az ótermés május harmadik hetében.

A vártnál kisebb 2015/2016. gazdasági évi, valamint a rekordra jelzett 2016/2017. gazdasági évi szójababterméskilátások miatt továbbra is az inverz piac a jellemző a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*).

Magyarországon a repcemag betakarítása előtti időszakban a tőzsde mellett a fizikai piac forgalma is igen gyenge. Akinek még volt terménye, az az AKI PÁIR adatai szerint az egy évvel korábbival azonos, tonnánkénti 112 ezer forintos termelői árat (áfa és szállítási költség nélkül) tudott kialkudni május első három hetében.

Az előrejelzések szerint napraforgómagból rekordtermést, 41-43 millió tonnát takaríthatnak be a gazdák világszerte a 2016/2017. gazdasági évben.

Gabonapiaci jelentés

Búza

Az északi féltekén közeledik a búza aratása, és egyelőre ígéretesek a kilátások, bár az egy évvel korábbi rekordnál kevesebb termény (702-727 millió tonna) kerülhet a tárolókba a 2016/2017. gazdasági évben. Az elemzők véleménye egyelőre eltér abban, hogy ez a kibocsátás alul- vagy felülmúlja-e a várható felhasználást, mindenesetre bőséges, akár a 250 millió tonnát is meghaladó tartalék halmozódhat fel az új szezon végére. Igen biztatóak az elsőszámú termelő, az Európai Unió idei búzatermés-kilátásai, tekintettel arra, hogy a legtöbb tagországban kitűnő kondícióban van az állomány. Európa déli részén az átlagosnál fejlettebb növényzet korai betakarítását sem tartják kizártnak a *Tallage* francia piacelemző vállalat szakértői. Az előrejelzés mindezek ellenére igen óvatos, egyelőre a tavalyinál gyengébb hozamra (6,26 tonna/hektár) számítanak az elemzők, így az egy évvel ezelőtti rekordnál 4 millió tonnával kevesebb, 147 millió tonna búza kibocsátását várják az unióban. A hektáronkénti termésátlag csökkenése mellett Franciaországban 39 millió tonna (-1 millió tonna), az Egyesült Királyságban 15 millió tonna (-1,5 millió tonna), Romániában 7,5 millió tonna (+0,2 millió tonna) termés várható. Noha hivatalos adatok még nem állnak rendelkezésre az idei magyarországi búzatermést illetően, a *Tallage* a tavalyinál alacsonyabb hozam mellett 4,75 millió tonna termés (-0,4 millió tonna) betakarítását valószínűsíti. Ezzel ellentétben Spanyolországban és Bulgáriában a hozam 16 százalékos és 5 százalékos javulását feltételezve 6,2 millió tonna (+0,8 millió tonna), valamint közel 5 millió tonna (+0,3 millió tonna) búzatermést jelez.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) 170 dollár (*USD*)/tonna körül jegyezték a búzát a legközelebbi lejáratra vonatkozóan 2016. május második felében. Ezzel párhuzamosan a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) az előző év azonos időszakához képest 15-25 euróval alacsonyabb szinten, 160-165 euró/tonna tartományban mozgott a termény fronthavi kurzusa. Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsde (*BÉT*) árupiaci szekciójában a malmi búzát változatlanul 43-44 ezer forint/tonna, a takarmánybúzát 42-43 ezer forint/tonna között jegyezték a legközelebbi lejáratra vonatkozóan

ugyanekkor. Az AKI PÁIR adatai szerint az étkezési minőségű termény áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 19 százalékkal múlta alul az egy évvel korábbit, így átlagosan 43-44 ezer forint/tonna között forgott a fizikai piacon 2016. május harmadik hetében.

Kukorica

Az északi féltekén a végéhez közelít a kukorica vetése. A mértékadó piacelemző műhelyek az igen korai előrejelzésükben egyelőre a 2015/2016. gazdasági évi 949-973 millió tonnát felülmúló termelésre számítanak világszinten. Ez a felhasználás növekedésének mértékétől függően akár a készletek további gyarapodását is eredményezheti a 2016/2017. gazdasági év végére. Az USA agrárminisztériumának (*USDA*) tájékoztatása szerint a legnagyobb termelőként és exportörként számon tartott észak-amerikai országban a 34,8 millió hektárra előirányzott terület 86 százalékán került a földbe a vetőmag május 23-ig. Az Európai Unióban az időjárás kedvezett a vetési munkáknak, különösen a kontinens középső és délkeleti térségeiben. A *Tallage* várakozásai szerint a tavalyinál kisebb területet, alig több mint 9 millió hektárt foglalhat el a növény az EU-ban 2016-ban. A terület csökkenésére elsősorban Franciaországban (1,56 millió hektárra), Romániában (2,63 millió hektárra), Olaszországban (0,72 millió hektárra) és Magyarországon (1,07 millió hektárra) lehet számítani. Hazánkban a Földművelésügyi Minisztérium tájékoztatása szerint az 1,07 millió hektárra előirányzott terület 99 százalékán vetették el a kukoricát május 23-ig.

A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 160 dollár/tonna fölé emelkedett a chicagói árutőzsdén május második felében. A franciaországi fővárosban ezzel egy időben 170 euró/tonnáig erősödött a fronthavi kurzus. A *BÉT*-en is hasonló trend figyelhető meg, a takarmánykukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése meghaladta az 50 ezer forint/tonna szintet május végén. A fizikai piacon az egy évvel korábbinál 24 százalékkal drágábban, 46-47 ezer forint/tonna körüli termelői áron forgott az ótermés május harmadik hetében.

Agrárpolitikai Hírek

- A Földművelésügyi Minisztérium felhívja a termelők figyelmét a szálas fehérjenövényekre vonatkozó támogatás igénylésének egy speciális elemére. A termeléshez kötött közvetlen támogatások igénybevételének szabályairól szóló 9/2015. (III. 13.) FM rendelet 7. melléklete nevesíti azokat a kultúrákat (pl. lucerna, here- és bükkönyfélék), amelyek termesztése – és a támogatási feltételeknek történő megfelelés – esetén igényelhető szálas fehérjenövények után járó termeléshez kötött támogatás. A melléklet több keveréket is nevesít, amelyek szintén megfelelnek az uniós és a hazai jogértelmezési gyakorlat szerinti szálas fehérjenövények fogalmának. A gyakorlat több esetben is szükségessé teszi, hogy több kultúra keverékét használják zöldtömeg növelésére és így takarmány előállítására. Az eddigi tapasztalatok alapján szükséges felhívni a termelők figyelmét, hogy

azon területek után, amelyek esetében a termelő nem csak fehérjenövényeket, illetve egyéb, a 9/2015. (III. 13.) FM rendelet 7. mellékletében felsorolt keverékeket termeszt, hanem a vetett kultúrák kombinációjában fűfélék is szerepelnek (pl. füves lucerna, füveshere vagy egyéb füves keverék), akkor azok után nem lehet szálas fehérjenövények után járó termeléshez kötött támogatást igényelni, az ilyen kultúrákat tartalmazó kérelmek elutasításra kerülnek. Ezért javasolt azon termelőknek, akik olyan fehérjenövény után igényeltek termeléshez kötött támogatást, amely nem szerepel a vonatkozó rendelet mellékletében (pl. füves lucerna, füves keverékek), hogy szükség szerint korrigálják, módosítsák a kérelmüket. Erre az egységes kérelem módosítási időszakának végéig, szankciómentesen június 15-ig, szankcióval sújtva június 17-ig van mód.

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára Magyarországon**

	2016. 20. hét	2016. 20. hét/ 2016. 19. hét (százalék)	2016. 20. hét/ 2015. 20. hét (százalék)
Étkezési búza	43 559	101	81
Takarmánybúza	45 789	112	–
Takarmánykukorica	46 678	102	124
Takarmányárpa	–	–	–

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2016. 05. 25.	2016. 05. 26.	2016. 05. 27.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	2016. augusztus	HUF/tonna	43 500	43 500	43 500
	Takarmánybúza	2016. augusztus	HUF/tonna	42 500	42 500	42 500
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2016. szeptember	EUR/tonna	164	167	167
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2016. július	USD/tonna	171	177	177

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

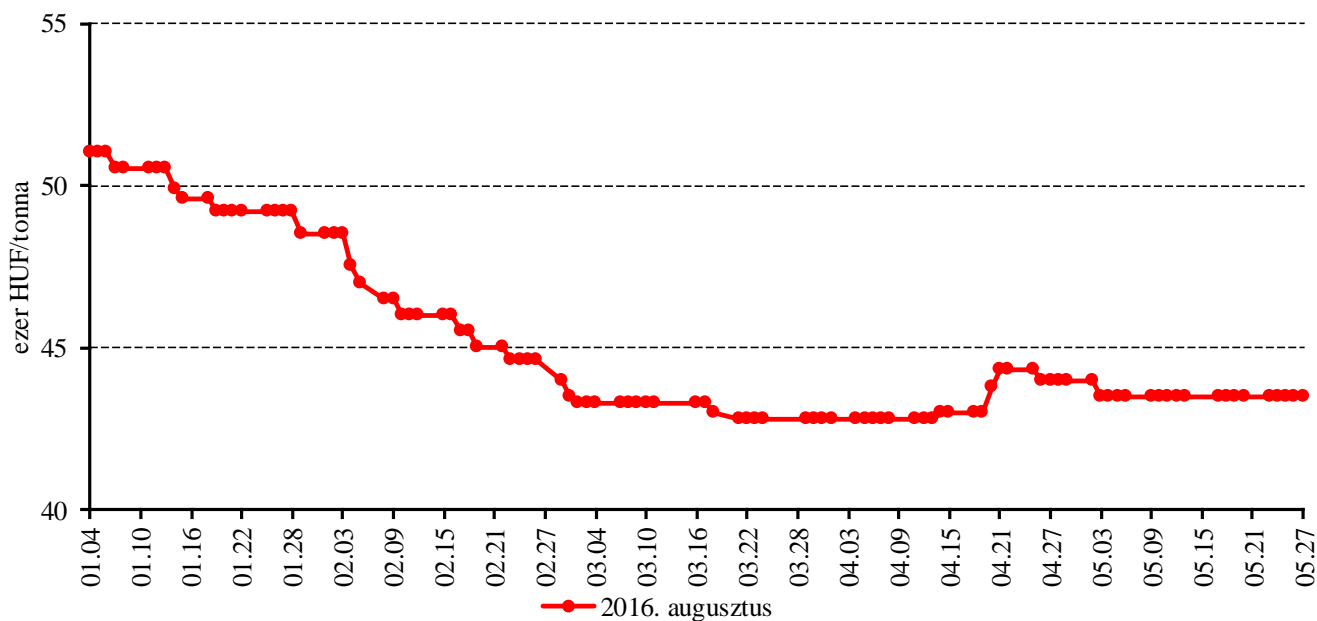
3. táblázat: **A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2016. 05. 25.	2016. 05. 26.	2016. 05. 27.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	2016. július	HUF/tonna	50 300	50 300	50 300
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2016. június	EUR/tonna	169	171	171
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2016. július	USD/tonna	159	161	162

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

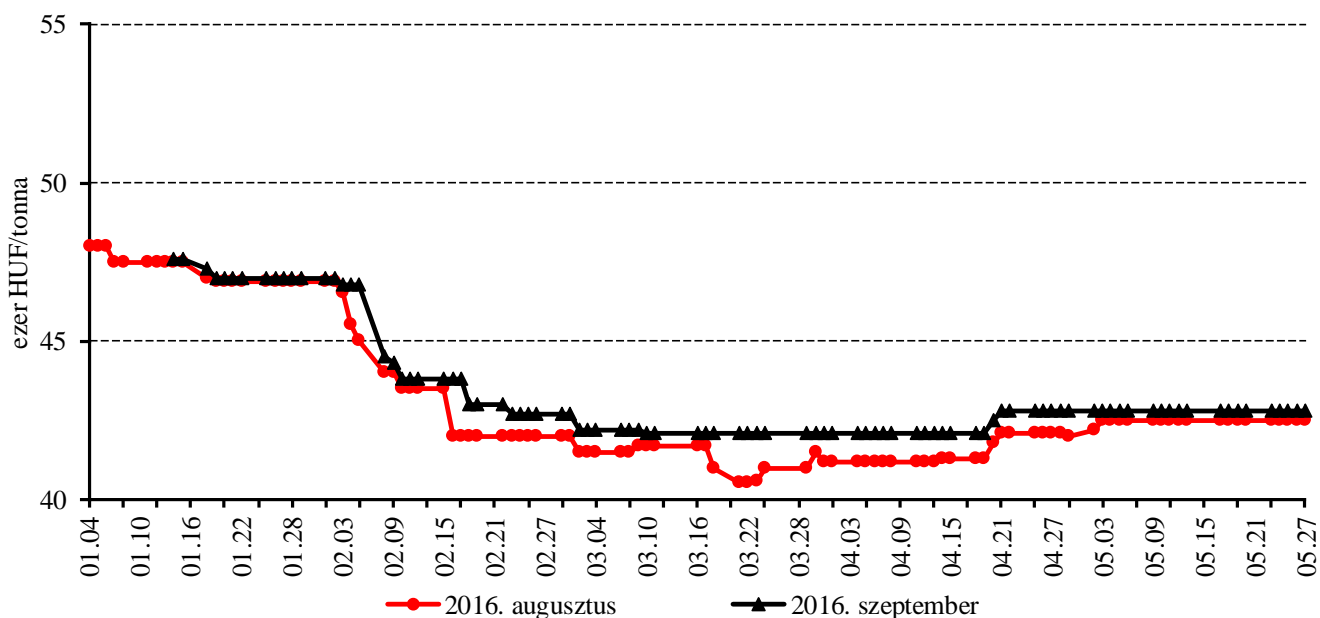
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)

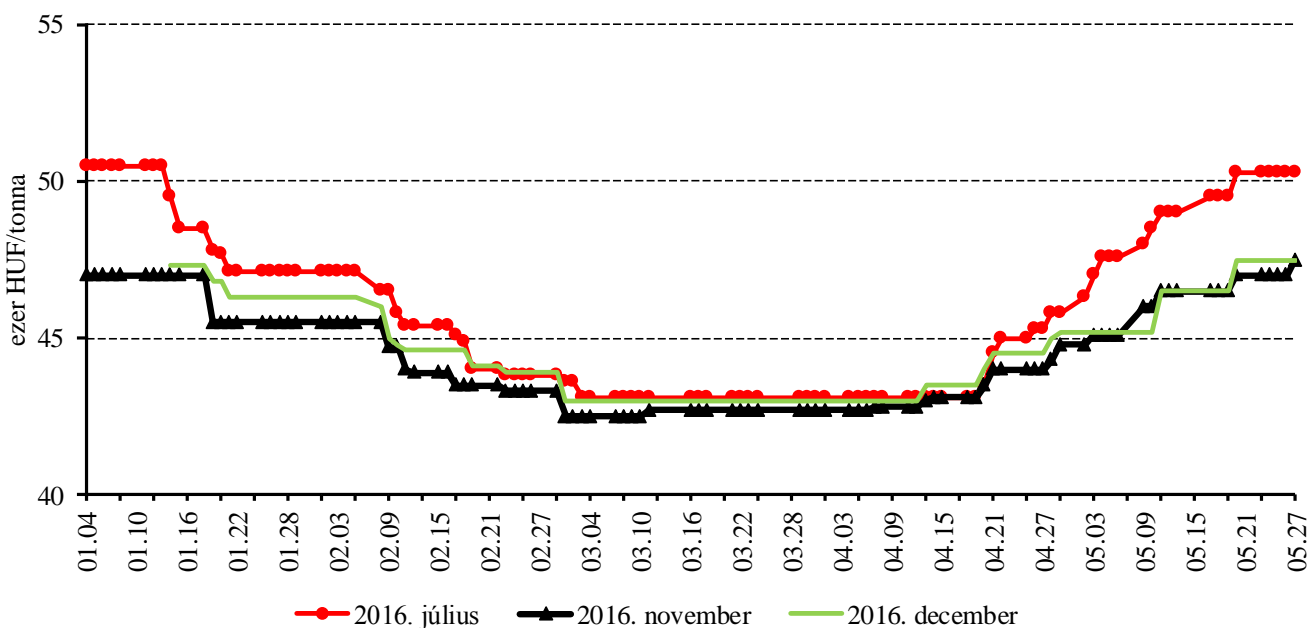
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánybúza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)

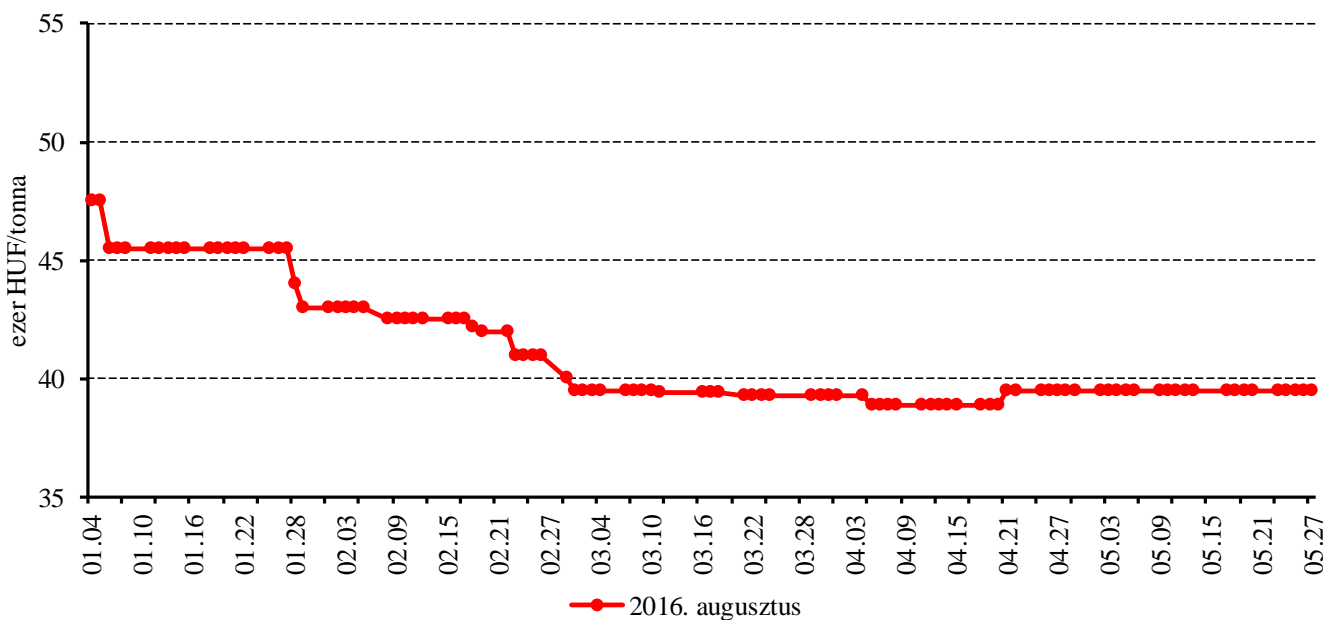
Forrás: BÉT

3. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)

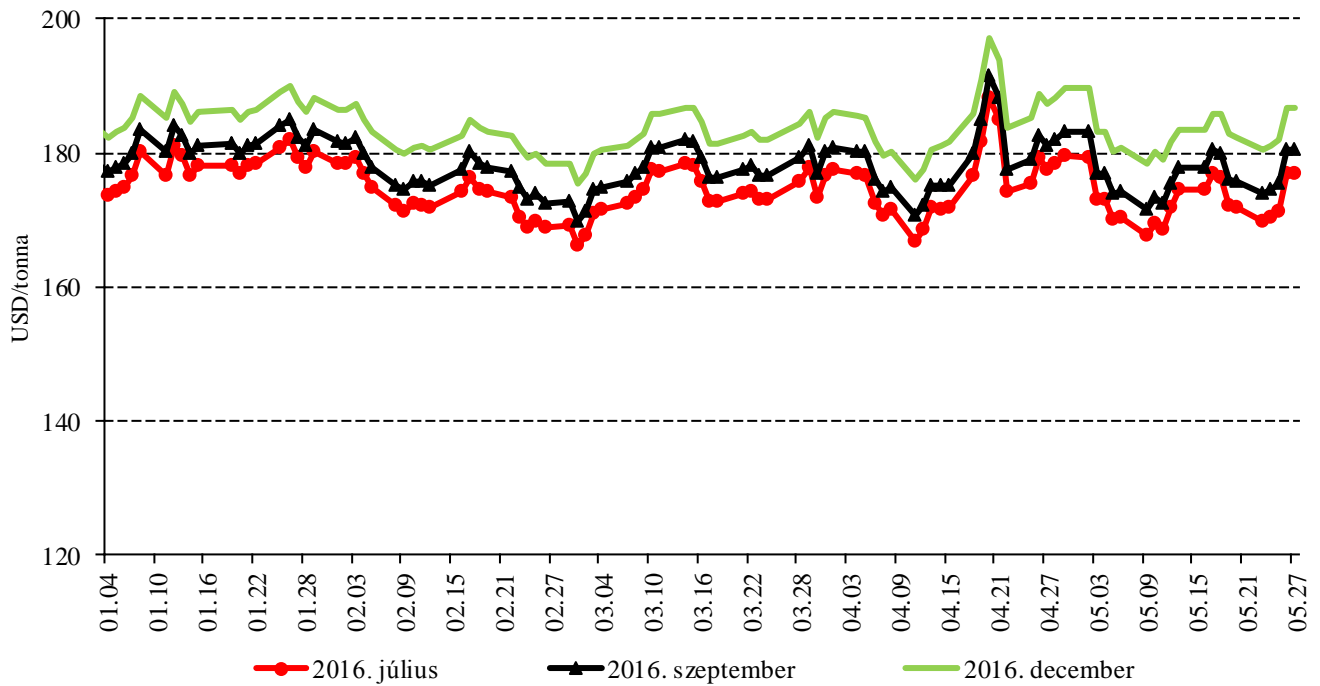
Forrás: BÉT

4. ábra: A takarmányárpa jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)

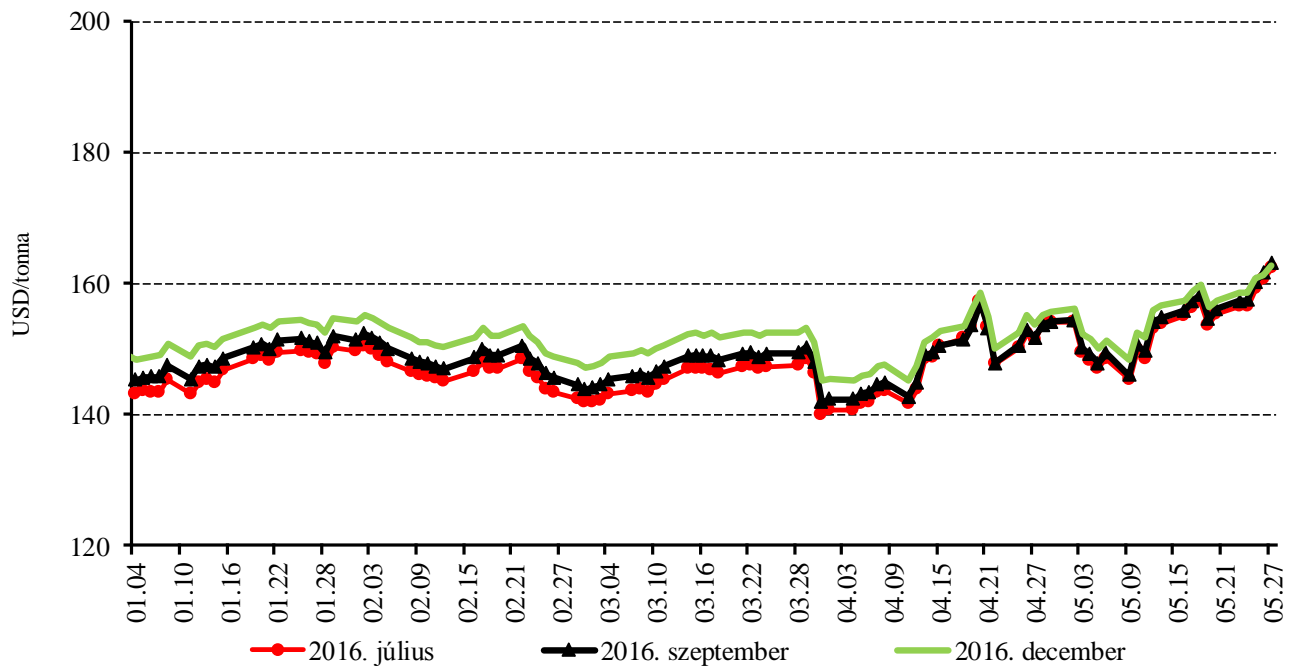
Forrás: BÉT

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

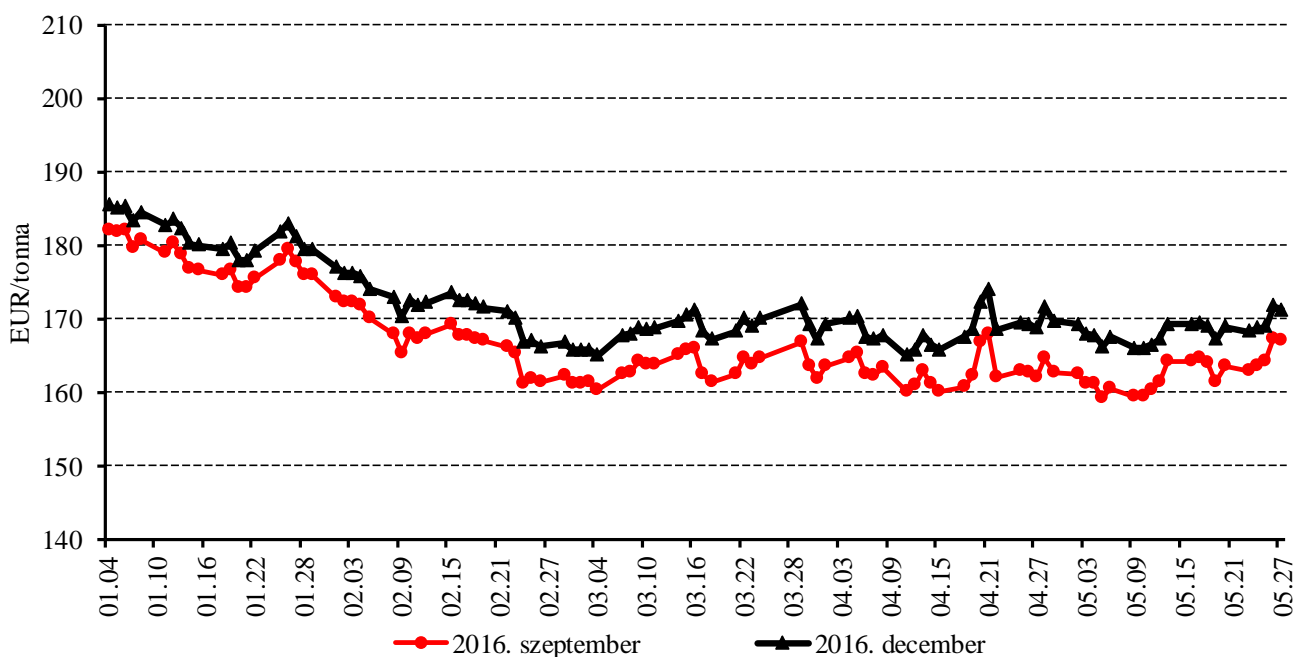
Forrás: CME Group

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

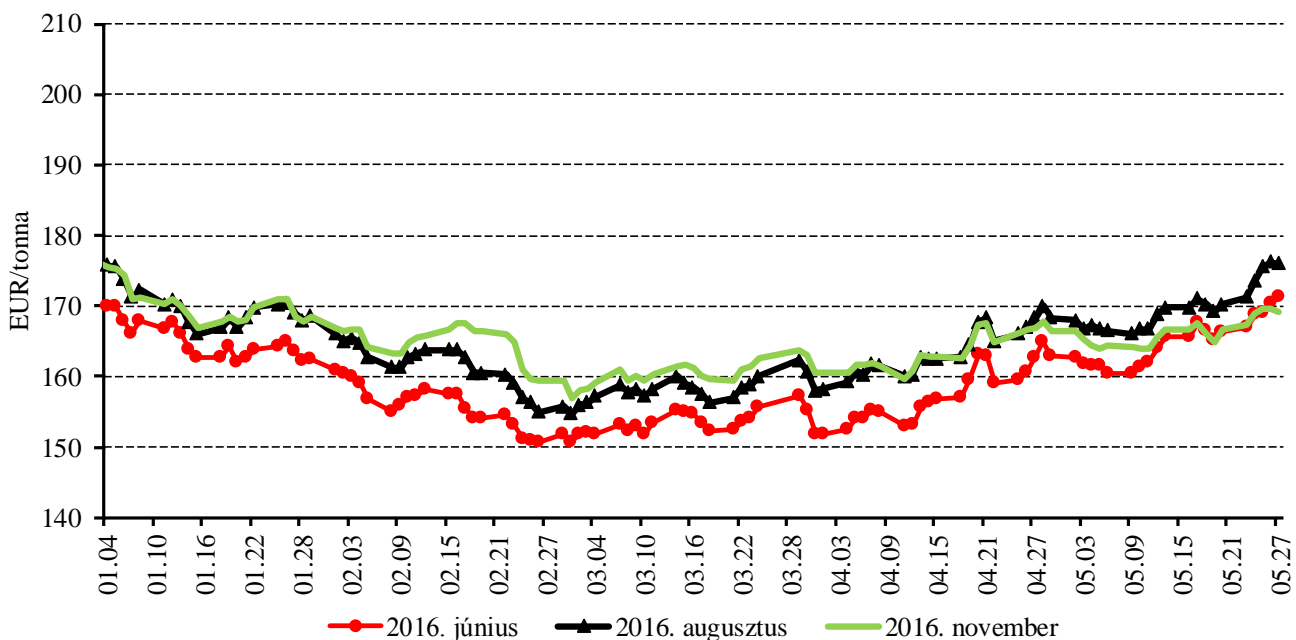
Forrás: CME Group

7. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016)

Forrás: Euronext

8. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016)

Forrás: Euronext

4. táblázat: A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2016. május 27.)

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2016. szeptember	167	52 463	2016. július	177	49 698
2016. december	171	53 798	2016. szeptember	181	50 752
2017. március	177	55 447	2016. december	187	52 466
2017. május	179	56 154	2017. március	192	54 036
2017. szeptember	180	56 626	2017. május	196	55 087
2017. december	183	57 411	2017. július	198	55 770
KUKORICA					
2016. június	171	53 798	2016. július	162	45 638
2016. augusztus	176	55 290	2016. szeptember	163	45 815
2016. november	169	53 170	2016. december	163	45 728
2017. január	172	54 034	2017. március	165	46 458
2017. március	174	54 662	2017. május	167	46 855
2017. június	175	55 055	2017. július	168	47 231

Forrás: Euronext, CME Group

5. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2016. 05. 19. (százalék)	2016. 05. 26. (százalék)
Búza	2016. július	176,88	23,3	20,3
Kukorica	2016. július	162,43	–	22,5
Szójabab	2016. július	399,18	23,6	23,0
Szójadara	2016. július	443,67	30,9	41,2

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalék eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2016. május 24.)

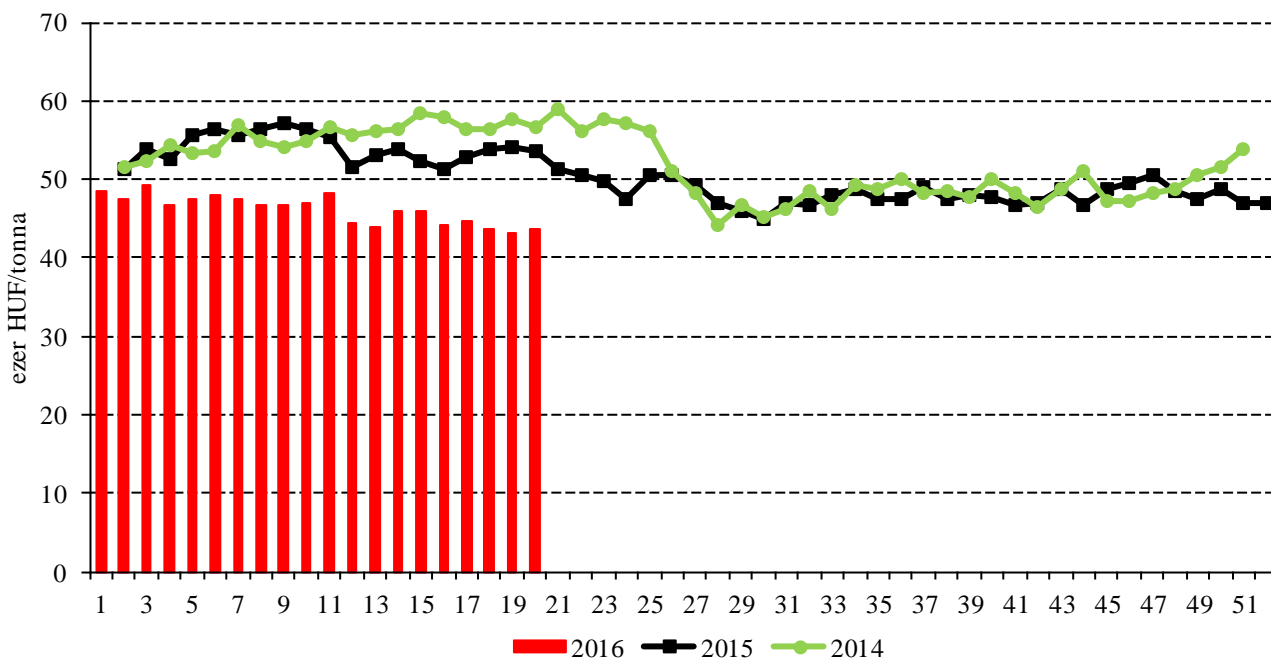
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	78 992	90 137	95 622	10 624	18 386	44 402	144 093	38 781	55 824	35 014	43 417
Kukorica	362 588	755 025	282 652	18 715	31 821	221 302	146 846	105 501	182 193	73 481	95 752
Szójabab	235 328	517 502	117 325	11 086	25 155	193 910	13 354	75 133	111 728	67 707	49 984
Szójadara	89 104	262 478	69 042	3 824	6 795	74 727	5 207	12 146	39 111	23 619	32 938

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

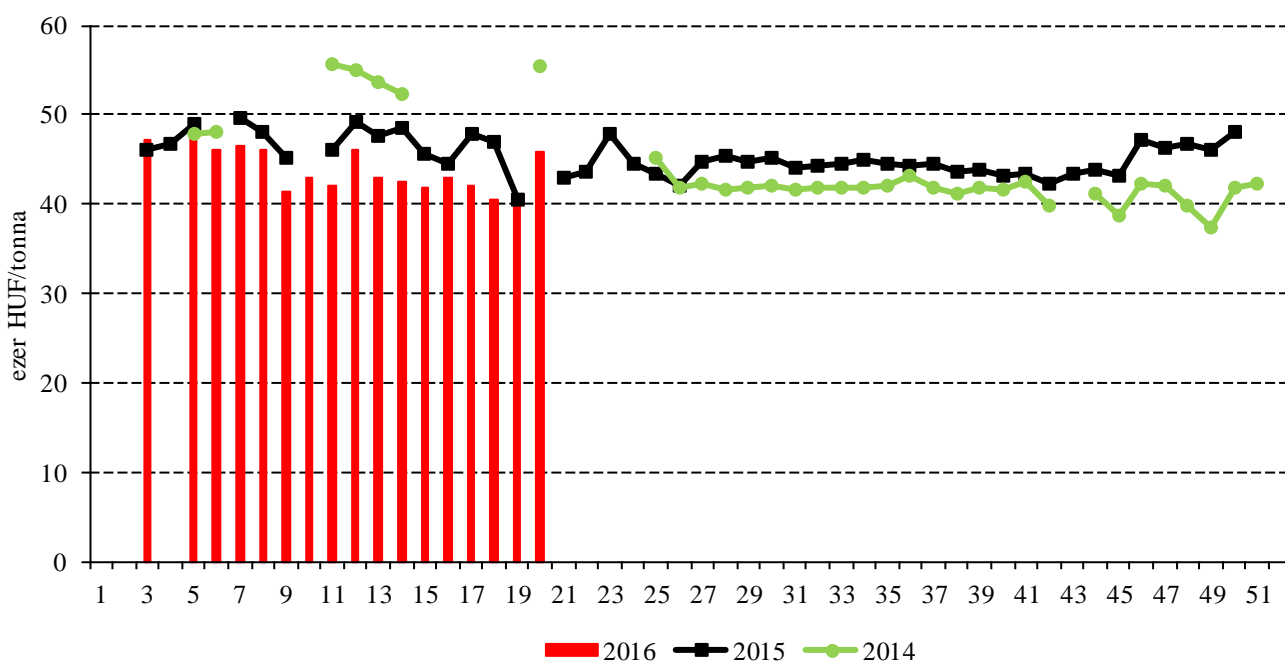
Termelői és kikötői árak

9. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

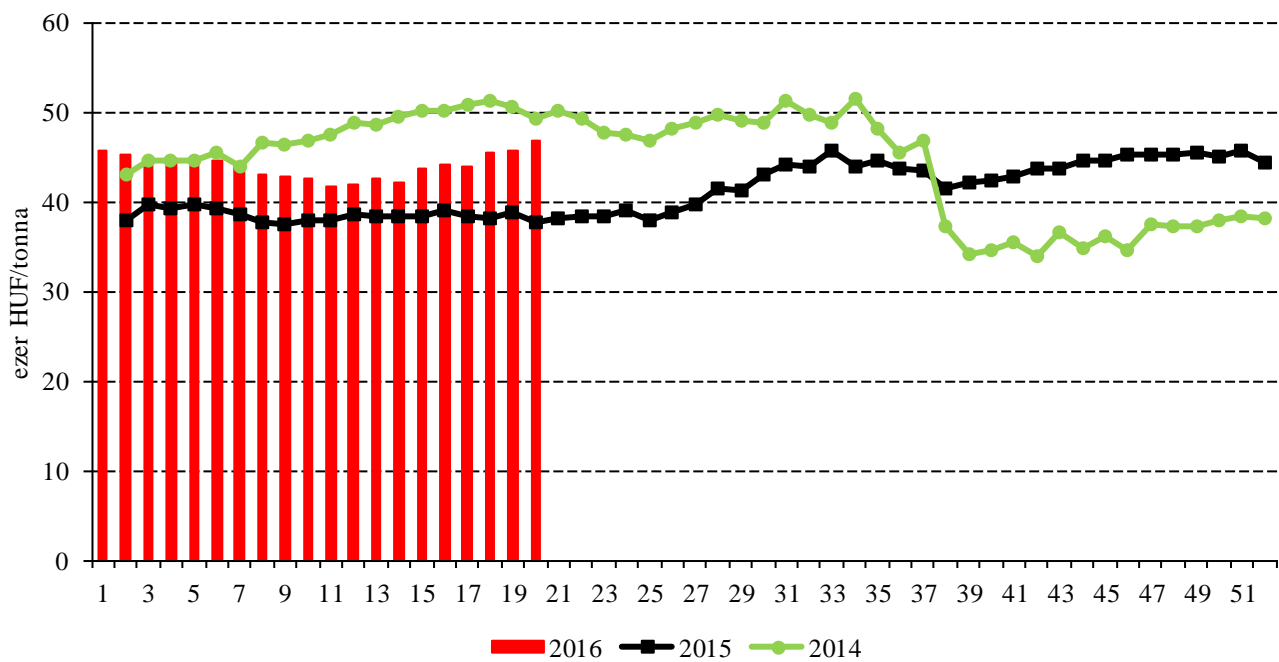
Forrás: AKI PÁIR

10. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

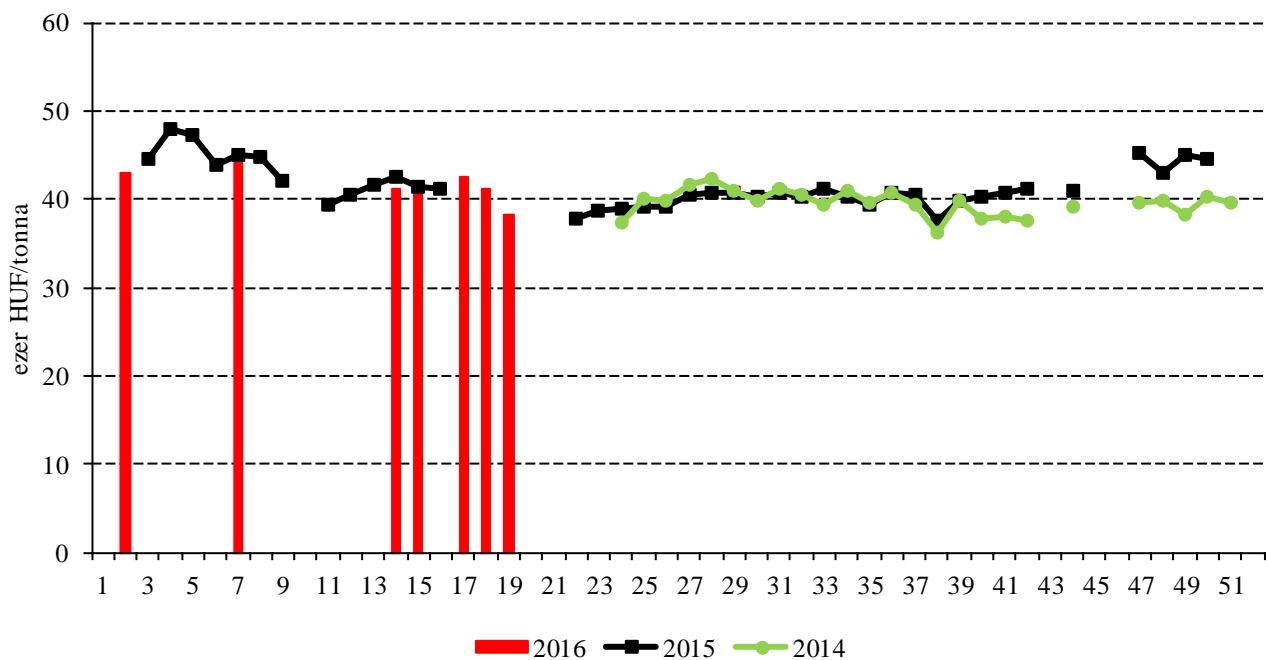
Forrás: AKI PÁIR

11. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

Forrás: AKI PÁIR

12. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára

	Mértékegység	2016.05.06.	2016.05.13.	2016.05.20.	2016.05.27.	
BÚZA	USA, FOB Gulf HRW	USD/tonna	187	194	193	198
	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	173	176	175	182
	Oroszország, 12,5% FOB	USD/tonna	194	195	193	190
	Ukrajna, 12,5% FOB	USD/tonna	194	188	179	185
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	–	171	184	180
KUKORICA	USA, FOB	USD/tonna	169	173	174	183
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	185	184	186	193
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	–	–	179	167
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	175	174	176	178
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	165	166	160	159
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	165	160	160	157
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	–	–	–	193

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Agrochart, MADR, Európai Bizottság

8. táblázat: A gabonafélék európai termelői ára

		EUR/tonna			
		2016. 17. hét	2016. 18. hét	2016. 19. hét	2016. 20. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	125	135	135	135
	Németország, DEPSILO Hamburg	160	160	160	157
	Franciaország, DELPORT Rouen	148	150	149	152
	Románia, DEPSILO Banat	134	138	142	146
TAKARMÁNY-BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	–	–	–	–
	Németország, DEPSILO Hamburg	153	152	154	153
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	134	134	133	137
	Románia, DEPSILO Oltenia	–	–	142	–
	Egyesült Királyság, FGATE	133	133	132	134
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Plevén	135	135	135	135
	Németország, DEPSILO Hamburg	187	187	186	186
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	156	159	156	164
	Románia, DEPSILO Oltenia	143	136	146	140
TAKARMÁNY-ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	–	–	–	–
	Németország, DEPSILO Hamburg	137	137	135	135
	Franciaország, DELPORT Rouen	140	141	139	161
	Románia, DEPSILO Muntenia	135	136	137	–
	Egyesült Királyság, FGATE	128	128	127	129

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközre pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközre pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: **A gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára Magyarországon**

	Kiszereelés	Mértékegység	2015. 20. hét	2016. 19. hét	2016. 20. hét	2016. 20. hét/ 2015. 20. hét (százalék)	2016. 20. hét/ 2016. 19. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	482	354	788	164	223
		HUF/kg	74	71	72	97	101
	zsákos	tonna	1 481	711	1 854	125	261
		HUF/kg	76	76	74	97	98
	zacskós	tonna	576	434	511	89	118
		HUF/kg	89	84	88	98	104
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna
		HUF/kg
	zsákos	tonna	32	...	17	53	...
		HUF/kg	86	...	85	98	...
	zacskós	tonna	30	33	36	120	108
		HUF/kg	93	94	94	101	100
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	350	294	446	127	152
		HUF/kg	72	70	69	96	99
	zsákos	tonna	500	222	541	108	244
		HUF/kg	75	73	71	96	98
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	191	180	160	84	89
		HUF/kg	79	75	76	97	102
	zsákos	tonna	26	10	38	146	359
		HUF/kg	82	81	81	100	100
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	51	32	36	70	110
		HUF/kg	94	93	95	100	102

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: **Az ipari keveréktakarmányok feldolgozó értékesítési ára Magyarországon**

	Mértékegység	2015. április	2016. március	2016. április	2016. április/ 2015. április (százalék)	2016. április/ 2016. március (százalék)
Brojlertáp	tonna	9 516	10 129	11 293	119	111
	HUF/tonna	91 614	98 008	90 777	99	93
Hízósertéstáp	tonna	7 365	9 185	7 988	108	87
	HUF/tonna	75 057	76 846	72 565	97	94

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

		ezer tonna		
		2015. január–február	2016. január–február	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	237,29	264,05	111,28
	10039000 Árpa, nem vető	107,73	54,96	51,01
	10059000 Kukorica, nem vető	721,78	404,89	56,10
Import	10019900 Búza, nem vető	24,80	27,47	110,78
	10039000 Árpa, nem vető	7,00	3,92	56,09
	10059000 Kukorica, nem vető	14,14	3,58	25,34

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

		ezer tonna		
		2014. július 1.– 2015. május 19.	2015. július 1.– 2016. május 24.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	29 086	28 227	97,0
	Árpa	8 369	9 121	109,0
	Kukorica	3 069	1 498	48,8
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	2 409	3 182	132,1
	Árpa	59	240	406,8
	Kukorica	8 193	12 372	151,0

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

						millió tonna	
		USDA		IGC		Tallage	
		2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}
BÚZA							
Termelés		734	727	736	722	717	709
Felhasználás		708	713	719	717	711	714
Export		167	164	156	154	163	161
Import		167	164	156	154	163	161
Zárókészlet		243	257	217	223	206	202
KUKORICA							
Termelés		969	1011	971	1 003	941	980
Felhasználás		969	1012	972	1 003	942	967
Export		134	134	130	129	125	123
Import		134	134	130	129	125	123
Zárókészlet		208	207	205	205	209	222

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.
n. a. – nincs adat.
Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

Az argentinai termés kiesés miatt az *Oil World* szakértői a szójabab 2015/2016. gazdasági évi globális kibocsátását az egy évvel korábbinál 7 millió tonnával kevesebbre, 313 millió tonnára jelezték májusban, noha korábban rekordtermést vetítettek előre. A déli féltekén jelenleg is zajlik a növény betakarítása, és az újtermés exportja igen élénk. Ezt, és a vártnál kisebb kibocsátást figyelembe véve az elemzők a folyó gazdasági évi zárókészlet csökkenésére számítanak a latin-amerikai országokban. A dél-amerikai szójabab lendületes kivitele a várakozások szerint júliusig tarthat, amikor ismét az USA-ban termelt szójababra irányul a figyelem. Az USA bőséges tartalékai a májusban jelzettnél élénkebb exportra is elegendő fedezetet nyújthatnak.

Az USA agrárminisztériuma (*USDA*) a tavaszi vetési kampányban 33,4 millió hektárra jelezte a szójabab vetésterületét az Egyesült Államokban az idén, aminek 56 százalékán végeztek a munkával május 23-ig. A *Tallage* szakértői szerint az Európai Unióban 5 százalékkal 892 ezer hektárra nőhet a növény termőterülete az idén. Magyarországon a Földművelésügyi Minisztérium a terület 14 százalékos csökkenésére számít, így 66,5 ezer hektáron termelhetnek a gazdák szójababot. Ennek 93 százalékán végeztek a vetéssel május 23-ig.

A déli félteke 2015/2016. gazdasági évi termés-csökkenésével kapcsolatos aggodalmak és a 2016/2017. évi szezonban globális rekordterméssel kecsegtető előrejelzések eredményeként továbbra is az inverz piac a jellemző a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*). A júliusi–szeptemberi kurzus ugyanis 2016. május második felében is 1-14 dollárral haladta meg a novemberi–januárit. A legközelebbi lejáratra vonatkozóan 400 dollár (*USD*)/tonna közelében jegyezték a terményt ezzel egy időben.

Repcemag

Az *Oil World* még nem tette közzé a 2016/2017. gazdasági évi repcemag- és *canolatermesre* vonatkozó előrejelzését, ugyanakkor a *Tallage* és az *USDA* 66 millió tonnát, az egy évvel korábbtól 1-2 millió tonnával elmaradó mennyiséget prognosztizál világszinten. Az aratás néhány héten belül kezdődik, a kilátások ígéretesek.

A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 370 euró/tonna fölé araszolt a repcemag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése május második felében. A Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában az újtermésű repcemag kurzusa 109 ezer forint/tonna szinten állapodott meg ugyanekkor. A betakarítás előtti időszakban a tőzsde mellett a fizikai piac forgalma is igen gyenge, alig mozog az áru. Akinek még volt terménye, az az AKI PÁIR adatai szerint az egy évvel korábbival azonos, tonnánkénti 112 ezer forintos termelői árat (áfa és szállítási költség nélkül) tudott kialakítani május első három hetében.

Napraforgómag

Az *USDA* és a *Tallage* előrejelzése szerint napraforgómagból rekordtermést, 41-43 millió tonnát takaríthatnak be a gazdák világszerte a 2016/2017. gazdasági évben. A kilátások még igen képlékenyek, tekintettel arra, hogy az északi féltekén épphogy befejeződött a vetési kampány. Kiindulva abból, hogy a várható globális felhasználás inkább nő, mint csökken, a szakértők szerint az új szezonban a zárókészlet növekedése nem valószínű.

A szójabab magas árszintje pozitívan befolyásolta a napraforgómagét is. A BÉT-en az új termés (októberi termin) kurzusa 108-109 ezer forint/tonna maradt május második felében. A magyarországi fizikai piacon az ótermés ennél jóval magasabb árszinten, 119 ezer forint/tonna körüli termelői áron cserélt gazdát május első három hetében az AKI PÁIR adatai szerint. Ez az egy évvel korábbit 10 százalékkal haladta meg.

14. táblázat: **Az olajmagok termelői ára Magyarországon**

	2016. 20. hét	2016. 20. hét/ 2016. 19. hét (százalék)	2016. 20. hét/ 2015. 20. hét (százalék)
Napraforgómag	119 261	100	110
Repcemag	–	–	–

HUF/tonna

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR

15. táblázat: **Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2016. 05. 25.	2016. 05. 26.	2016. 05. 27.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	2016. október	HUF/tonna	108 500	108 500	108 500
	Repcemag	2016. augusztus	HUF/tonna	109 000	109 500	109 750
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2016. augusztus	EUR/tonna	374	374	374
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2016. július	USD/tonna	399	397	399

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

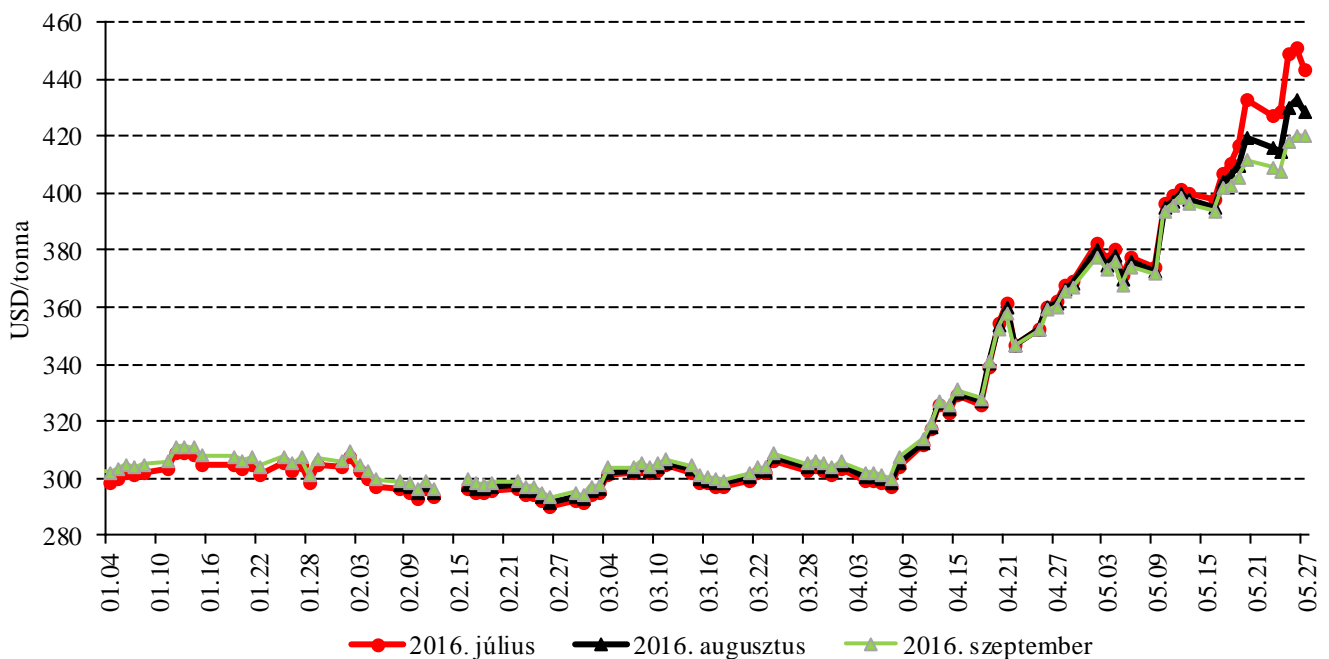
Az olajmagok és származékaik jegyzése

13. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

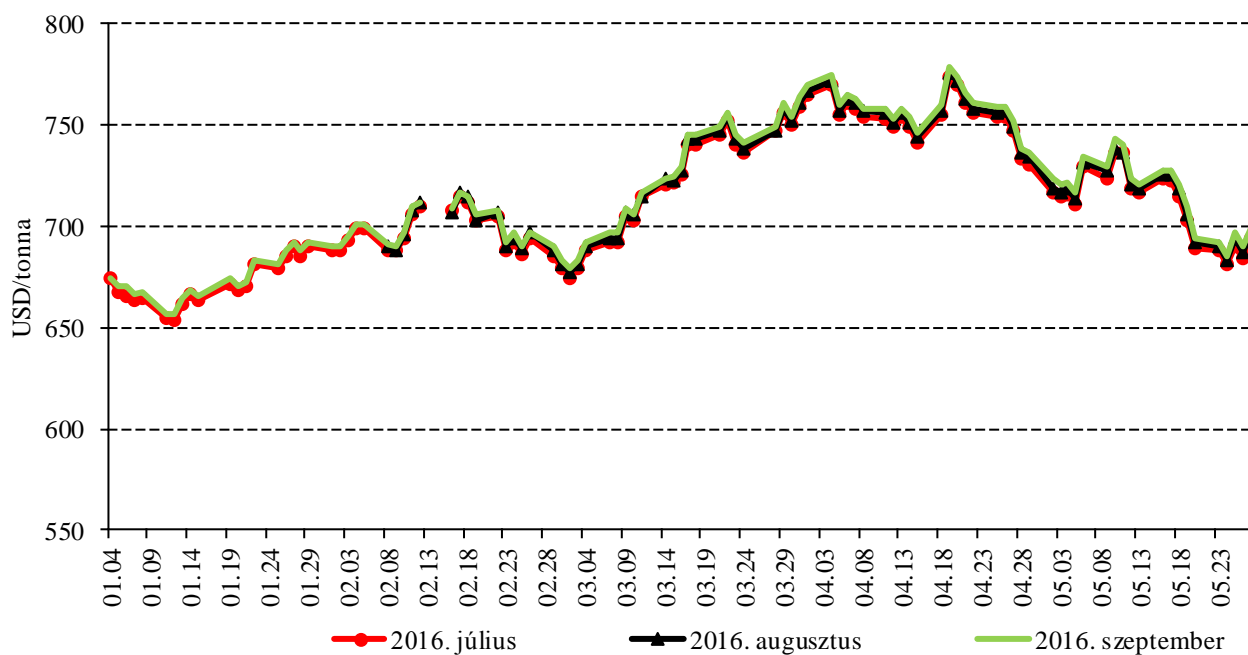
Forrás: CME Group

14. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

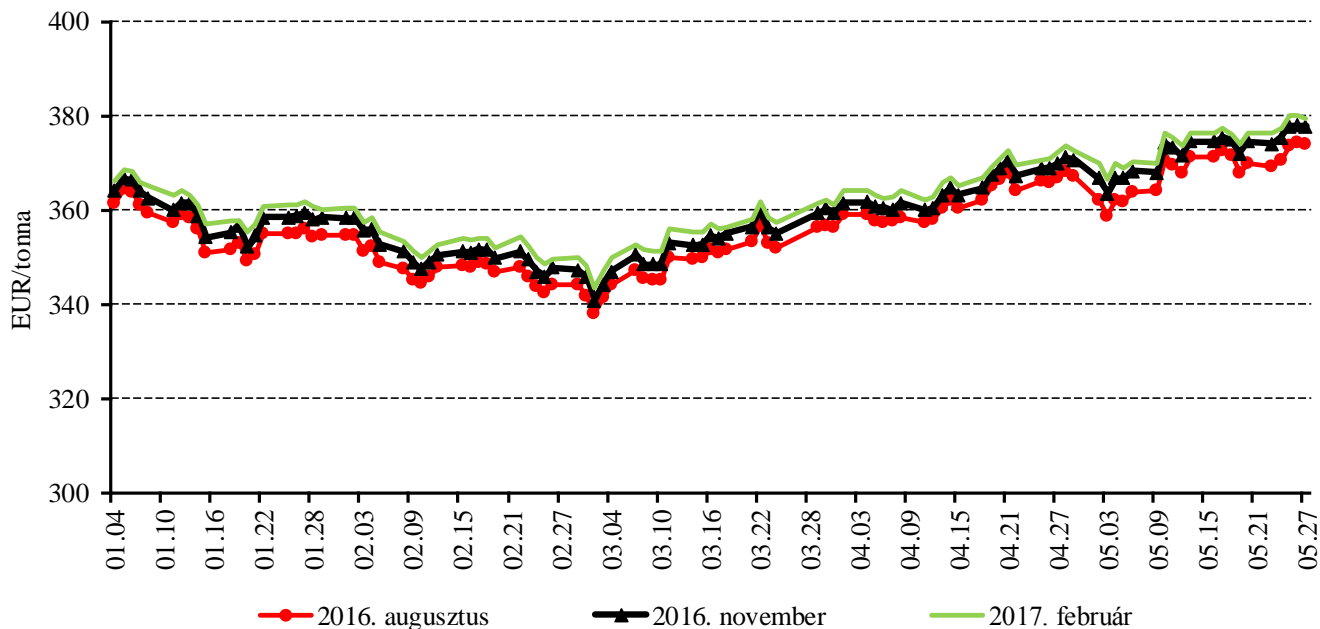
Forrás: CME Group

15. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

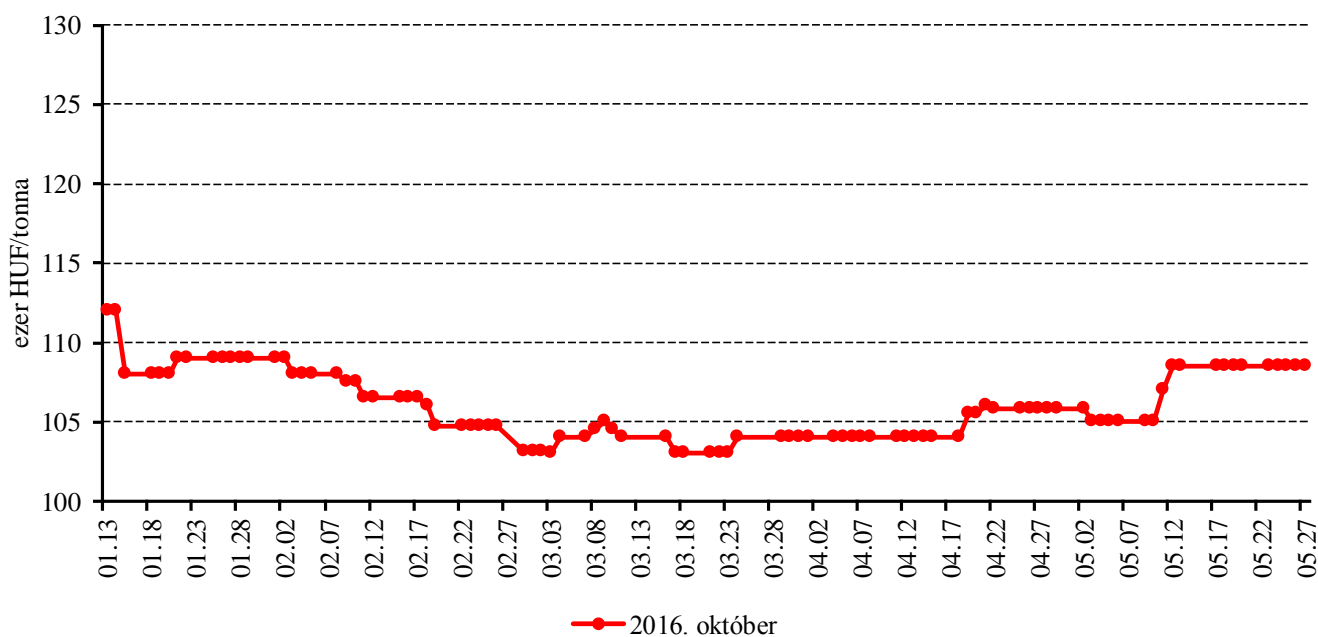
Forrás: CME Group

16. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016)

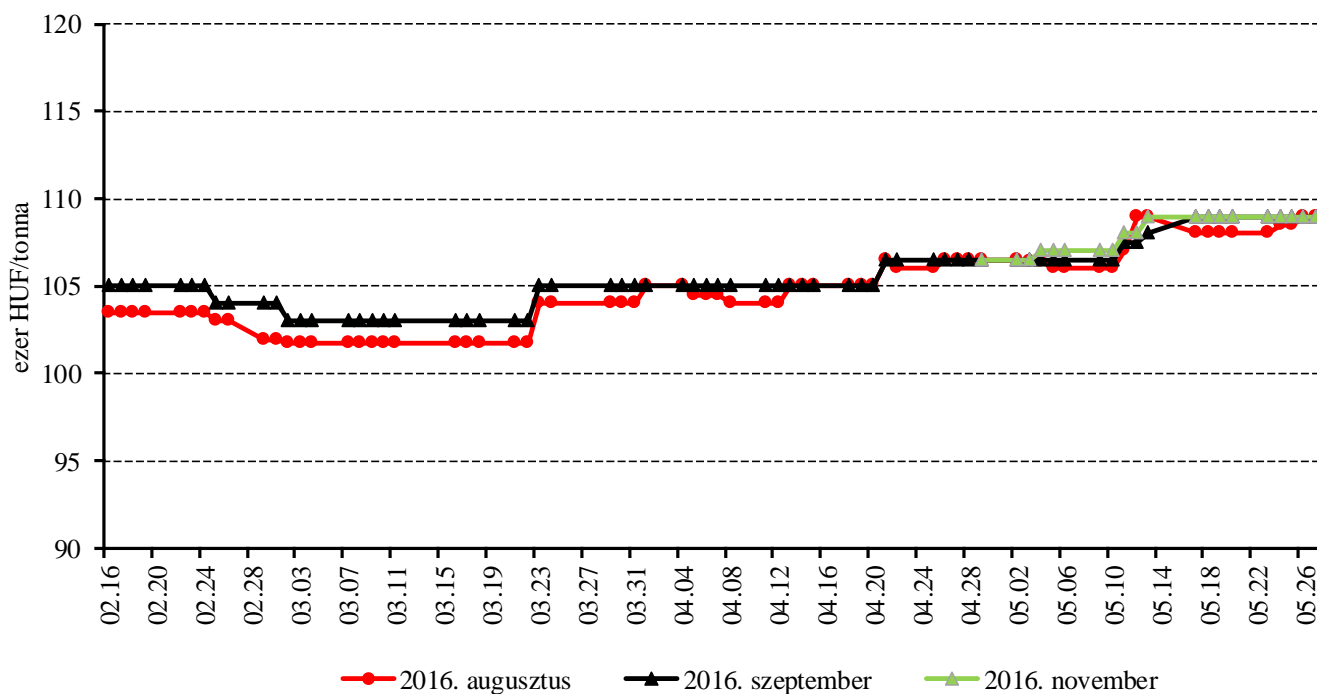
Forrás: Euronext

17. ábra: A napraforgómag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)

Forrás: BÉT

18. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)

Forrás: BÉT

16. táblázat: Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2016. május 27.)

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2016. augusztus	374	117 492
	2016. november	378	118 670
	2017. február	380	119 220
	2017. május	381	119 691
	2017. augusztus	367	115 136
	2017. november	367	115 372
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2016. július	399	112 158
	2016. augusztus	398	111 806
	2016. szeptember	392	110 196
	2016. november	388	109 042
	2017. január	387	108 814
	2017. március	379	106 378
SZÓJADARA	2016. július	444	124 658
	2016. augusztus	428	120 353
	2016. szeptember	420	117 999
	2016. október	414	116 389
	2016. december	412	115 864
	2017. január	404	113 602

Forrás: Euronext, CME Group

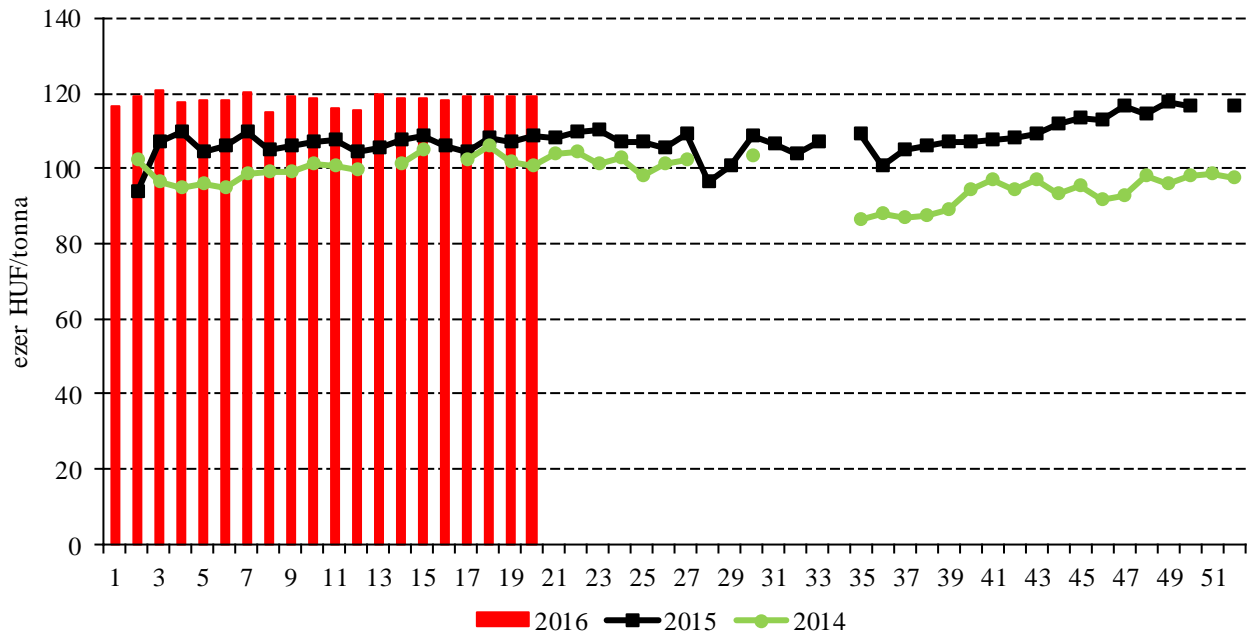
17. táblázat: A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2016. május 25.)

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	768	243 110
Napraforgóolaj (finomított)		873	276 348
Szójaolaj (nyers)		668	211 455
Szójaolaj (finomított)		728	230 448
Napraforgódara	Ausztria	–	–
Repcedara		255	80 249

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

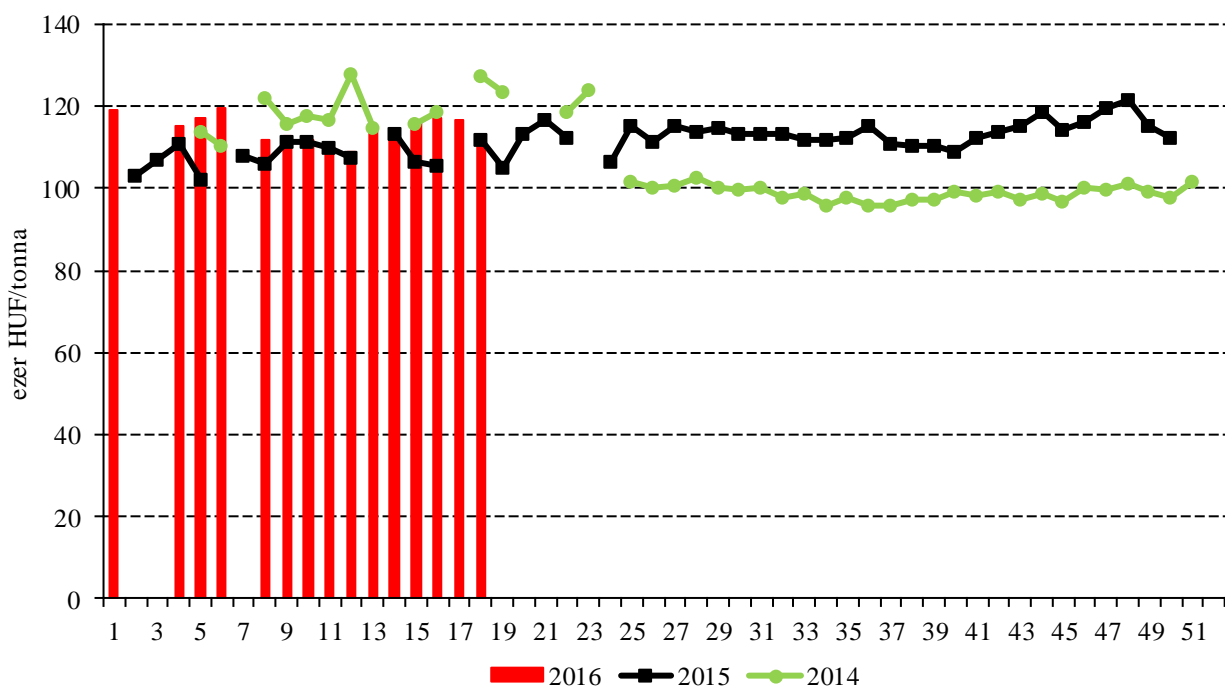
Termelői és kikötői árak

19. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

Forrás: AKI PÁIR

20. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára

		USD/tonna			
		2016.05.06.	2016.05.13.	2016.05.20.	2016.05.27.
SZÓJA	USA FOB Gulf	389	407	412	418
	Brazília FOB Paranagua	395	408	416	420
	BAB EU CIF, USA-ból	415	432	425	n. a.
	EU CIF Brazíliából	434	445	437	n. a.
	Ukrajna FOB	380	400	395	400
	DARA EU CIF Rotterdam	399	423	434	n. a.
OLAJ	EU FOB Rotterdam	781	797	797	783
REPCE	Franciaország FOB Moselle	410	415	413	416
	MAG EU, 00 CIF Hamburg	418	415	409	n. a.
	Ukrajna FOB	420	425	420	420
	DARA EU FOB Hamburg	261	263	264	264
	Ukrajna FOB	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	804	814	808
NAPRAFORGÓ	MAG EU CIF Amszterdam	420	427	435	n. a.
	DARA Franciaország CIF	245	250	255	n. a.
	Ukrajna FOB	220	230	240	235
	OLAJ EU FOB Rotterdam	870	870	865	865
	Fekete-tenger FOB	805	815	810	n. a.
	NYERS PÁLMAOLAJ	EU CIF	705	710	700

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Agrochart, Oil World

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: A növényolajok és származékaik feldolgozóinak értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	Mértékegység	2015. 20. hét	2016. 19. hét	2016. 20. hét	2016. 20. hét/ 2015. 20. hét (százalék)	2016. 20. hét/ 2016. 19. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	824	535
	HUF/tonna	213 743	227 836
Napraforgódara	tonna	4 872	3 895	2 588	53	66
	HUF/tonna	59 364	62 471	61 553	104	99
Nyers repceolaj	tonna	...	–	–	–	–
	HUF/tonna	...	–	–	–	–
Repcedara	tonna	3 454	2 228	1 182	34	53
	HUF/tonna	66 376	65 694	66 741	101	102

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon

		ezer tonna		
		2015. január–február	2016. január–február	Változás (százalék)
Export	1205 Repcemag	76,38	37,21	48,71
	1206 Napraforgómag	66,62	91,86	137,90
	2304 Szójadara	13,32	13,00	97,56
Import	1205 Repcemag	9,20	1,21	13,12
	1206 Napraforgómag	11,28	15,73	139,45
	2304 Szójadara	67,34	73,30	108,85

Forrás: KSH

21. táblázat: A világ olajmagnmérlege

	millió tonna					
	USDA		Oil World		Tallage	
	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}
SZÓJABAB						
Termelés	316	324	313	n. a.	317	323
Felhasználás	318	328	316	n. a.	318	328
Export	133	138	133	n. a.	133	141
Import	131	136	132	n. a.	133	141
Zárókészlet	74	68	82	n. a.	82	77
REPCEMAG						
Termelés	68	66	64	n. a.	67	66
Felhasználás	70	67	65	n. a.	68	67
Export	14	13	14	n. a.	14	14
Import	13	12	14	n. a.	14	14
Zárókészlet	5	3	5	n. a.	5	4
NAPRAFORGÓMAG						
Termelés	39	41	42	n. a.	41	43
Felhasználás	40	42	42	n. a.	41	43
Export	1	1	2	n. a.	2	2
Import	1	1	2	n. a.	2	2
Zárókészlet	2	1	3	n. a.	4	4

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.

n. a. – nincs adat.

Forrás: USDA, Oil World, Tallage

